

ИНТЕРАКТИВЕН БИНАРЕН УРОК: „ЧОВЕКЪТ И НЕГОВОТО МЯСТО В СВЕТА (ДИАЛОГ НА ИЗКУСТВЕНИЯ ИНТЕЛЕКТ С ЧОВЕКА)“

Теодора Димитрова, Елза Маламова

Езикова гимназия „Акад. Людмил Стоянов“, Благоевград

Резюме. Настоящата статия представя интерактивен бинарен урок, проведен в рамките на един учебен час (45 минути) с ученици от IX клас на Езиковата гимназия „Акад. Людмил Стоянов“ – Благоевград, и показва интеграцията между информационни технологии и български език и литература. Той е урок за обобщение и систематизация, разглеждащ концепцията за човека през Античността, Средновековието, Ренесанса, Просвещението, романтизма, реализма и натурализма. В същото време, се дава представата за човека като биологичен индивид и за субекта от гледна точка на етиката. Диалогът между изкуствения интелект и човека се осъществяваше чрез „спор“ между аватар и водещ за човешката същност и за това дали изкуственият интелект е като хората. Важен е финалният извод: изкуственият интелект е ценен помощник, но не може да замени човека.

Ключови думи: интерактивен бинарен урок; изкуствен интелект; диалог; литературно направление; сайт за изкуствен интелект

Предлаганият в настоящата статия урок е за обобщение и систематизация. Проведен е с ученици от IX клас на Езиковата гимназия „Акад. Людмил Стоянов“ – Благоевград, но части от него са подходящи и за ученици от осми клас, които изучават Античност, Средновековие и Ренесанс. Тъй като се проведе на 26.01.2026 г., той не включваше символизъм, но човекът на символизма се вписва в контекста на разглеждане на личността в литературата на романтизма, „доразвивайки“ меланхолията и алиенацията, характерни за романтическите персонажи.

Това е интерактивен бинарен урок, проведен във вид на диалог между герои, представящи литературните направления. Той показва интеграцията между информационни технологии и български език и литература. В него се проследява концепцията за човека през Античността, Средновековието, Ренесанса, Просвещението, романтизма, реализма и натурализма. В същото време, се дава представата за човека като биологичен индивид и за субекта от

гледна точка на етиката. Диалогът между изкуствения интелект и човека се осъществяваше чрез „спор“ между аватар и водещ за човешката същност и за това дали изкуственият интелект е като хората. При подготовката за часа деветокласниците използваха различни сайтове с изкуствен интелект (описани в библиографията). Целта беше да извлекат информация чрез тях, като успеят да подхождат към нея критично (да преценят кое е вярно и кое им е нужно), и на тази основа да представят схващането за човека във времето.

Урокът беше реализиран в рамките на един учебен час (45 минути). Избрахме интерактивната форма на организация на учебния процес, тъй като по този начин учащите успяват да се включат активно в учебната среда, да сравняват различните гледни точки, да изразяват своето мнение и да показват отношение. От друга страна, интерактивният урок предполага смяна на ролите на учител и ученик, което, макар и трудно за осъществяване с ученици от първи гимназиален етап, ги превръща във водещи учебния процес, а това води до по-отговорно отношение от тяхна страна. Не на последно място, тази форма помогна за привличането и мотивирането на родителите, които уважиха отправената покана и присъстваха като гости.

Урокът се проведе във вид на диалог между герои, представящи литературните направления и културните епохи. Учениците предварително бяха разделени на 4 групи: I група: „Ренесанс – Античност – Средновековие“; II група: „Романтизъм – реализъм“; III група: „Натурализъм – Просвещение“ и IV група: „Биология – етика – ИИ“. Направленията и епохите не бяха подредени на хронологичен принцип, а по начин, по който да се получи диалог между героите на основата на идейно или смислово противопоставяне в концепцията за човека. Деветокласниците трябваше да съберат информацията за направлението или културната епоха с помощта на изкуствен интелект, а след това да изберат начин за представяне, различен от текста на изкуствения интелект. Те избраха да представят чрез герой (избраха и самия герой): Ренесанс – Дон Кихот; Античност – Антигона; Средновековие – Черноризец Храбър; романтизъм – Евгений Онегин; реализъм – Йожен дьо Растина; натурализъм – Терез Ракен; Просвещение – Гъливер. Четвъртата група представи разглеждането на човека като биологично същество, но в основата на спора в тази група беше схващането за морал, за добро и зло, за правилно и грешно, което няма как да бъде направено от изкуствения интелект. Затова беше представен диалог между етиката и изкуствения интелект. За да се направи по-ясно оразличаване между човека и изкуствения интелект, презентацията показва изображение на героя, генерирано чрез ИИ на основата на описание от книгата, което също беше зададено да бъде открито от ИИ (учениците трябваше да знаят дали такова описание съществува). Важно за нас беше деветокласниците сами да установят шаблонните клиширани (дори прекалено подобни едно на друго) изображения, които говорят

с равна интонация (понякога и с грешно ударение). Този диалог помогна за финалния извод, направен от аватара.

Основните цели, които си поставихме, бяха:

- създаване на условия за мотивирано практическо приложение на получените знания и придобитите умения на учениците;
- формиране у учениците на убеждение за неразривната връзка между отделните учебни предмети: информационни технологии и български език и литература (дори биология и здравно образование), което да стане основа за STEAM обучение;
- усъвършенстване на комуникативно-познавателните умения, насочени към систематизация и задълбочаване на знанията, както и към пренасянето на уменията в нови области;
- създаване у учениците на отговорно използване на ИИ като бърз, лесен, удобен и модерен източник на информация; в този смисъл водеща цел беше деветокласниците да успяват да различават използването на ИИ като помагач инструмент за самостоятелно учене, от една страна, и буквалното възпроизвеждане на информацията, предоставена им от ИИ (препис) – от друга;
- развитие на сътрудничеството между учителите, родителите (те бяха наши „съмишленици“) и учениците;
- създаване на умения за работа в екип;
- изготвяне на подходяща презентация, в която да се представят и ИИ (включително аватар), и човекът във времето (от Античността до XIX век).

Очаквани резултати

Очакваните резултати в областта на социокултурните компетентности на деветокласниците са представени в учебната програма по литература за IX клас (ООП). Те са свързани с овладяването на знания за културните епохи, но по-важното – създаването на умения за съотнасянето на интерпретирани в избрани от деветокласници текстове ценности, етични норми и проблеми с личния опит и със съвременността. Важен очакван резултат е развиването на любопитството, въображението и създаването на собствен текст въз основа на събрана с помощта на ИИ информация (без да се възпроизвежда буквално).

Очакваните резултати в областта на литературните компетентности са свързани с уменията за тълкуване на текстовете, а тези в областта на комуникативните компетентности – със създаване на собствен текст, с интерактивните умения на ученика за културно изразяване и творчество, за ползване на ИИ за създаване на текст.

Ход на урока

Важно е да се отбележи, че урокът е своеобразно продължение на урок по информационни технологии, проведен през миналата учебна година, озаглавен „Изкуственият интелект – нашият нов помощник“ и в този смисъл прочи-

та книгата, отворена миналата учебна година. Това е и причината презентацията да започне с „преговор“, направен от изкуствения интелект.

В началото на часа пред всички излязоха Ивета Стоянова и Мария Пирил-лис от IX^A клас, които влязоха в ролята на учители. Те представиха една от целите на урока – да се докаже, че когато бъде използван правилно, изкуственият интелект може да бъде ценен и незаменим помощник на човека, но никога не може и не трябва да го измести. За целта беше осъществен диалог между водещ (Ивета) и изкуствения интелект, представен чрез аватар на Мария, който чете книга, като в същото време говори с водещия. Диалога започва Ивета, която иска справка за времето. Причината да изберем точно такава тема на „общуването“ между аватара и водещия, е, че изкуственият интелект прави бързо, безпроблемно и успешно такива справки. При отказа си да изпълни искането, аватарът имитира езика на Ивета, държи се надменно, нахално и със самочувствие:

Изкуственият интелект възприема себе си за човек, отказва да приеме, че е отделен от хората. Затова доближава до екрана и така своеобразно „разбива“ четвъртата стена, като в резултат вижда, че там наистина има хора:

За да убеди всички, че е човек, а не купчина от 0 и 1, събрани в екран, аватарът възпроизвежда скучен шаблонен виц за разликата между лекаря и програмиста. Това обаче не е смешно на Ивета, още по-малко пък ѝ носи естетическа наслада. За сметка на това ИИ не успява да се наслади на звука от шулец (прозвучава от презентацията), защото просто не осъзнава какво е това, с което доказва, че природата с нейните звуци, цветове и форми би могла да забавлява и успокоява само хората. Водещият е обърнат към интерактивната дъска и говори с аватара така, както би говорил с човек. Разбира се, изкуственият интелект също говори, дори имитира емоция. През цялото време на разговора аватарът имитира човешки диалог дори с жестовете, мимиките и междуметията, характерни за човека:

За да покаже истинските човешки взаимоотношения, характеристиките на човека като личност, мислите, емоциите и общуването в социума, водещият провокира изкуствения интелект да потърси в книга, която да вземе от масата:

При досега с нея аватарът отново имитира емоции. Книгата се променя и аватарът попада между кориците на творба, озаглавена „Изкуството на човешката природа“. От този момент до края на урока „водач“ в пътешествието през културните епохи и литературните направления ще бъде аватарът.

След многократните опити на аватара да излезе извън книгата, да се освободи и да се присъедини към хората, той посочва отделните групи, които са дадени като съдържание на книга, с хипервръзки към съответната група герои. Персонажите, от своя страна, излизат като изображения (генерирани с ИИ), които произнасят ключови думи. Учениците, изпълняващи ролите, излизат в група и водят разговор помежду си. Именно чрез диалога им се откроява концепцията за човека според литературата на съответното направление. Всички герои (генерираните чрез ИИ образи) произнасят изречение, подсказващо основна тяхна характеристика. Ключовите думи са написани от учениците (не са генерирани чрез ИИ), само са произнесени от образа. Интонацията при произнасянето им е равна, монотонна, звучи механизмирано. Веднага след като заглъхват тези думи, ученикът произнася кратък монолог, разбира се, емоционално (дори притеснено), с което подчертава разликата между ИИ и човека.

Първи на сцената излязоха Дон Кихот, Антигона и Черноризец Храбър, като определящата роля тук има героят на Ренесанса, тъй като именно тази епоха категорично поставя човека в центъра на света (антропоцентризъм). Нещо повече, героят, избран от Цвета Мицова от IX^в клас, зададе тона на целия урок, като постави в центъра свободата. Ключовите думи: „Човекът е свободен да избира пътя си“, подсказаха на публиката, че монологът на Дон Кихот ще е свързан със свободата. При диалога с Антигона и Черноризец Храбър бяха посочени и схващането на всички, че героят е луд, и защитаването му на слабите и онеправданите, и борбата му с вятърни мелници, и убеждението му, че човек винаги трябва да постъпва правилно дори когато това е в негова вреда. Всички думи на Дон Кихот бяха измислени от Цвета и доказаха задълбочения ѝ прочит на творбата.

Антигона, от своя страна („въведена“ с ключовите думи: „Човекът живее според вечните закони на боговете“), и изпълнена от Никол Стоилова от IX^в клас, отстояваше характерната за Античността вяра, че човекът никога не може да бъде свободен, защото е роб на съдбата, и всяко противопоставяне на нея, независимо дали е от роб, или цар, има трагични последици. В този смисъл схващането на героинята на Софокъл се оказва далеч не толкова различно от вижданията на живелите няколко века по-късно представители на Средновековието, показани през погледа на Черноризец Храбър (в ролята влезе Дана Данаилова от IX^в клас). Въведен чрез ключовите думи: „Човекът трябва да следва божествения закон“, той наблегна на християнските ценности, сред които определящи са толерантността, равенството пред Бог и миролюбието.

Следвайки логиката при оформяне на образа на човека във времето, решихме (заедно с учениците) след тази група да излязат на сцената деветокласниците, представящи романтизма, поставящ в центъра абсолютната свобода и индивидуалността, и реализма, представен от типа млад човек, който се стреми на всяка цена да успее в обществото. Говорител на първото направление бе Евгений Онегин (в ролята влезе Меган Джорджи от IX^Б клас). След въвеждащите ключови думи: „Човекът е чувстващо същество“, Меган представи персонажа като мечтател, потискан от обществото, възприемано като затвор, тъжен и меланхоличен човек, изпитващ безкрайна скука, спасение от която търси сред природата. Това е дворянин със силни (и понякога противоречиви) чувства; свободна душа, която отказва да приеме, че човекът е тип, готова да се опълчи на всякакви обществени догми.

Именно в спор с Евгений Онегин за мястото на човека (като част от обществото или бягащ от него) влезе Йожен дьо Растинак (в ролята: Иван Захов от IX^Б клас). Въведен чрез ключовите думи: „Човекът трябва да е здраво стъпил на земята и да мисли прагматично“, персонажът на Балзак подчерта, че индивидът не може да живее в изолация, винаги е поставен в определена среда, защото обществото ни прави такива, каквито сме. Затова е и зависим от социалното си положение, въплъщава определен тип (беше посочена приликата между Растинак и Жулиен Сорел). Подчертан беше стремежът на младия човек да успее на всяка цена да се измъкне от мизерията на пансиона „Воке“, да победи Париж: „...ще видим: аз или той!“.

Своеобразно продължение на този спор беше и диалогът между Терез Ракен и Гъливер, показващ диспута между песимистичната (натурализъм) и оптимистичната (Просвещение) визия за социума и човека като част от него. Героинята на Зола (в ролята: Лора Бобошевска, IX^Б клас), въведена чрез ключовите думи: „Човекът е безсърдечно чудовище“, подчерта, че индивидът

е алчен, зъл, морално покварен, изпълнен със стремежи, които нямат нищо общо с добротата, и това е неговата същност. А една от причините за това е именно обществото, което е жестоко към бедните и гладните и machka добрите; то е джунгла, а човекът, неспособен да контролира своите желания, е звяр, чиито действия водят до саморазрушение.

Противоположната гледна точка логично бе изказана от Гъливер. Героят на Джонатан Суифт (в ролята: Максимилиан Георгиев, IX^Б клас) бе въведен чрез ключовите думи: „Човекът е рационално същество“, и подчерта схващането на Просвещението, че човекът е рационално същество, „социално животно“, живеещо пълноценно само в общество (което сам създава). Именно социумът е съвършеното творение на човека, защото там той се учи да взаимодейства, общува, самоусъвършенства се. Единствено чрез създадената от самия субект връзка с другите в една общност човекът доказва, че определящ за действията му е разумът, а не са низките страсти. Важно е да се отбележи, че тази идея е представена по-ясно и категорично в романа на Даниел Дефо „Робинзон Крузо“, но тъй като деветокласниците от Езикова гимназия „Акад. Л. Стоянов“ изучаваха творбата на Суифт, Максимилиан представи Гъливер, вземайки предвид най-вече частите от произведението, които показват съвършеното общество. Финалните думи оставят надеждата, че с общи усилия можем да изградим добро бъдеще.

Последната група, финализираща представянето на човека във времето, беше по-различна. Представяща гледната точка на биологията, етиката и изкуствения интелект, тя всъщност постави точка на спора дали ИИ е като хората. Изображенията тук отново бяха генерирани чрез изкуствен интелект, но не

говореха и бяха отделени от групата герои. Биологията (в ролята: Ема Бонева от IX^Б клас) представи *Homo sapiens* като представител на царство „Животни“, бозайник от семейството на човекоподобните, с общи гени с шимпанзетата и орангутаните, но различен от тях само по своето ДНК. Именно на възприемането на личността само от научна гледна точка се противопостави етиката (в ролята: Йоана Стоева от IX^Б клас).

Като представи субекта като морално същество, което знае кое е добро и кое зло, какво е правилно и какво грешно, Йоана зададе въпроси на ИИ, представен като въртяща се сфера, говореща с гласа на Белослава Качева от IX^Б клас. Въпросите: „Какво е морал?“, „Откъде идва моралът?“ и „Как моралът влияе на нашите решения?“, получиша шаблонни, клиширани отговори, с които обаче изкуственият интелект се опита да докаже, че е като човека. За да отговорят на въпроса му защо не е субект, на сцената излязоха всички герои, които му отговориха с едно изречение. Важно е да се отбележи, че отговорите бяха по реда на представянето на героите, а в същото време, на презентацията излизаше напред самият герой. Отговорите на въпросите: „Защо не избираш свободно природата си“ (Дон Кихот); „Не си част от божествения замисъл за света“ (Антигона); „Може и да чувстваш, но само имитираш това. Повярвай, знам го най-добре“ (Евгений Онегин); „Че ти не си част от обществото. Как може да си човек?“ (Растиняк); „Точно. Не си истински. Измислен си от човека благодарение на интелекта му“ (Гъливер); „Нямаш страсти“ (Терез Ракен) и „Нямаш усещането за морал. Дори и да имаш представа за добро и зло, тя ти е предварително зададена в кода. Шаблонните отговори, които даде на въпросите ми, го доказват“ (Етика), отново извикаха на сцената аватара на Мария и водещия. След като даде подробна справка къде Ивета да яде с приятелката си, за каква

сума и колко време ще ѝ отнеме това, аватарът достигна до извода, че е най-добре е всички да са хора, различни във всички епохи, а ИИ ще бъде с тях, за да им помага.

Преди финалните думи аватарът „разпита“ публиката чрез тест „Кахут“. Тестът беше изготвен от Елена Кацарска и Мария Аспарухова от IX^Б клас и проверяваше степента на овладяване на знанията. Той съдържа следните въпроси:

Ренесансовият човек е:

- А) свободен (верен отговор);
- Б) епичен герой;
- В) сбор от низки страсти;
- Г) част от обществото.

Най-важните добродетели за човека през Средновековието са:

- А) мъдрост и умереност;
- Б) вяра, надежда, любов (верен отговор);
- В) способност да успее в обществото;
- Г) трудолюбие.

Най- голямото прегрешение според представите на Античността е:

- А) малодушие в битка;
- Б) неспособност да прощаваш;
- В) да се противопоставиш на съдбата и божествения ред (верен отговор);
- Г) убийство.

Кое НЕ е характерно за човека през романтизма:

- А) ескейпизъм;
- Б) силни чувства;
- В) жажда за пари (верен отговор)
- Г) меланхолия.

Какво е отношението на човека през реализма към обществото?

- А) смята обществото за прекрасно и се радва, че живее в него;
- Б) примирен е с мястото си в обществото;
- В) мрази обществото и иска да избяга от него;
- Г) вижда недостатъците на обществото, но се бори да се издигне в него (верен отговор).

Коя характеристика НЕ е типична за героя от натурализма?

- А) благочестие (верен отговор);
- Б) алчност;
- В) коравосърдечие;
- Г) морална деградация.

Човекът според Просвещението:

- А) е подвластен на чувствата си;
- Б) облагородява природата чрез разума си (верен отговор);
- В) изменя на всички основни ценности;
- Г) оставя всичко такова, каквото е.

След кахута Ивета Стоянова и Мария Пириллис, които бяха в ролята на учители, финализираха „приказката“ за приятелството между ИИ и човека, като показаха нагледно (в слайд) разликата между образите, генерирани с изкуствен интелект, и човека:

На финала отново бе показан „актьорският състав“ – така, както се показва във финалите на филмите.

Черноризец Храбър — Дана Данаилова;

Евгений Онегин — Меган Джорджи;

Растиняк — Иван Захов;

Терез Ракен — Лора Бобошевска;

Интерактивният бинарен урок представи в оригинална форма обобщение и систематизация на литературните епохи и направления, а диалогичната форма на представяне на информацията допълнително направи часа интересен. По този начин се реализира успешно връзката ученик – родител – учител, а размяната на ролите на ученика и учителя помогна за по-активното участие

на учащите се в учебния процес. Работата по групи реализира поставената цел за интеграция между отделни учебни дисциплини и допринесе за развиване на социокултурните умения на младите хора. Използването на изкуствен интелект за събирането на информация, за справки и за генериране на образ показва на деветокласниците, надяваме се, как правилно да си помагат с ИИ.

ЛИТЕРАТУРА

Книги

- Арнаудова, В. (1998). *Западноевропейска литература*. София: Ану-бис.
- Балзак, О. (1986). *Дядо Горио*. София: Отечество.
- Зола, Е. (1971). *Терез Ракен*. София: Хр. Данов.
- Кръстева, Ил., Герждикова, В., Пенчев, Б., Попова, О. (2024). *Учебник по литература за VIII клас*. София: Клет България.
- Панчева, Евг. (2001). *Разбягване на подобията: Опит върху ренесансовата култура*. София: Св. Кл. Охридски.
- Панчева, Евг., Личева, Ам., Янакиева, М. (2005). *Теория на литературата. От Платон до постмодернизма*. София: Колибри.
- Пенчев, Б., Герждикова, В., Кръстева, Ил. (2024). *Учебник по литература за IX клас*. София: Клет България.
- Пушкин, А. (1985). *Евгений Онегин*. София: Отечество.
- Сервантес, М. (2011). *Дон Кихот*. София: Пан.
- Софокъл. (2000). *Антигона*. Велико Търново: Слово.
- Суифт, Дж. (2011). *Пътешествията на Гъливер*. София: Пан.
- Хаджикосев, С. (1994). *Сред шедьоврите*. София: Сампо.

Електронни източници

- Министерство на образованието и науката. (2024). Учебна програма по информационни технологии за VIII клас (ООП). https://www.mon.bg/nfs/2024/03/up-8kl-it_190324.pdf
- Министерство на образованието и науката. (2023). Учебна програма по литература за VIII клас (ООП). https://www.mon.bg/nfs/2023/11/up_viii_lit.pdf
- Министерство на образованието и науката. (2023). Учебна програма по литература за IX клас (ООП). https://www.mon.bg/nfs/2023/11/up_ix_lit.pdf

Използвани сайтове с изкуствен интелект

- <https://lipsync.video/>
- <https://deevid.ai/>
- ChatGpt4

<https://ezremove.ai/>
<https://www.hailuo.ai/>
<https://huggingface.co/>

Използвани програми за презентацията: pixabay, Movavi, Clideo,
<https://paint.net/>, PowerPoint

Използвани сайтове с изкуствен интелект

<https://lipsync.video/>
<https://deevide.ai/>
ChatGpt4
<https://ezremove.ai/>
<https://www.hailuo.ai/>
<https://huggingface.co/>

REFERENCES

Books

Arnaudova, V. (1998). *Zapadnoevropeyska literatura*. Sofia: Anubis.
Balzak, O. (1986). *Dyado Gorio*. Sofia: Otechestvo.
Zola, E. (1971). Terez Raken. Sofia: Hr. Danov.
Krasteva, Il., Gerdzhikova, V., Penchev, B., Popova, O. (2024). *Uchebnik po literatura za VIII klas*. Sofia: KLET Balgaria.
Pancheva, Evg. (2001). *Razbyagvane na podobiyata: Opit varhu renesansovata kultura*. Sofia: Sv. Kl. Ohridski.
Pancheva, Evg., Licheva, Am., Yanakieva, M. (2005). *Teoriya na literaturata. Ot Platon do postmodernizma*. Sofia: Kolibri.
Penchev, B., Gerdzhikova, V., Krasteva, Il. (2024). *Uchebnik po literatura za IX klas*. Sofia: KLET Balgaria.
Pushkin, A. (1985). *Evgeniy Onegin*. Sofia: Otechestvo.
Servantes, M. (2011). *Don Kihot*. Sofia: Pan.
Sofokal. (2000). *Antigona*. Veliko Tarnovo: Slovo.
Suift, Dzh. (2011). *Pateshestviyata na Galiver*. Sofia: Pan.
Hadzhikosev, S. (1994). *Sred shedevrite*. Sofia: Sampo.

Electronic sources

Ministerstvo na obrazovaniето i naukata. (2024). Uchebna programa po informatsionni tehnologii za VIII klas (OOP). https://www.mon.bg/nfs/2024/03/up-8kl-it_190324.pdf
Ministerstvo na obrazovaniето i naukata. (2023). Uchebna programa po literatura za VIII klas (OOP). https://www.mon.bg/nfs/2023/11/up_viii_lit.pdf

Ministerstvo na obrazovaniето i naukata. (2023). Uchebna programa po literatura za IX klas (OOP). https://www.mon.bg/nfs/2023/11/up_ix_lit.pdf

Websites / Software

Hailuo.ai. <https://www.hailuo.ai/>

HuggingFace. <https://huggingface.co/>

LipSync. <https://lipsync.video/>

Deevid. <https://deevid.ai/>

EZremove. <https://ezremove.ai/>

Paint.NET. <https://paint.net/>

AN INTERACTIVE BINARY LESSON: “THE HUMAN BEING AND THEIR PLACE IN THE WORLD (A DIALOGUE BETWEEN ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND HUMANS)”

Abstract. The present article presents an interactive binary lesson conducted within a single class period (45 minutes) with ninth-grade students from the “Acad. Lyudmil Stoyanov” Language High School in Blagoevgrad and demonstrates the integration of informational technology and Bulgarian language and literature. The lesson is designed to review and to systematize, and explores the concept of the human being across Antiquity, the Middle Ages, the Renaissance, the Enlightenment, Romanticism, Realism, and Naturalism. At the same time, it presents the view of the human being as a biological individual and as a person from the perspective of ethics. The dialogue between artificial intelligence and humans was realized through a “debate” between an avatar and a host concerning human essence and whether artificial intelligence can be considered similar to humans. The concluding insight is essential: artificial intelligence is a valuable assistant, but it cannot replace the human being.

Keywords: interactive binary lesson; artificial intelligence; dialogue; literary movement; artificial intelligence website

✉ **Dr. Teodora Dimitrova**
ORCID iD: 0000-0002-3924-4892

✉ **Eng. Elza Malamova**
Language High School “Akad. Ljudmil Stoianov”, Blagoevgrad
E- mail: tedi_dimitrova2@abv.bg
E-mail: elza.malamova@gmail.com